

Super cantica

Incipit tractatus ma

gistrī Johānis gersonis can/ cellarij parisiē super. cantica canticorū ad fratres ordinis carthusiē. edit^o apud lugou num Anno domini. M. cccc. xxix

Amo te sacer

Aordo Carthusiē q̄/ niam amas me pri/ mū tuū. et ideo pri/ mū. argumento xpi quia fecisti in me. misericordiam. Amoris quoq; tui probatio. ope ris est exhibitio. Tricenariū nāq; post mortē meā indultū pri^o fieri placuit preuenire me viuēte Meditat^o sum mecū. siquā opis vicissitudinez. vacua senect^o mea posset afferre. Subst^o mox aim. petitio vestre deuotōis modo fa cta per nōnullos ex vobis quasi vice oim. quatenus super cantica canticorū scriberet aliqua qualis/ cūq; studiositas mea. Inclinaui protinus cor meū assentire. quia amo te. Etenim amicorum vota sunt similia. Merū post tot a sūmis ingenijs dictata sup eis dē canticis quid aut q̄le posset ad/ dere paup^otaula mea. nullius vel tepide deuotōis mee diu satis in dubio fuit animus. Tandem cōsi/ sus in auxilio precū vestrarū de/ creui nouū aliquid. aut salte; no/ uo mō scribere sub premisso the/

canticorū. cccxxv

mate Amo te.

Explicite prohemium.

Amo te. Vox ista Petri est ad dñm ter interrogan/ tem. tertio repetita. Dñe tu scis quia amo te. Juxta quod verbū triplicatū possumus alle/ gorice. moraliter et anagogice. triplicē in creatura rationali a/ morem intelligere. libez. arbitra/ rium. gratuitum. liberū conrea/ tum. arbitrariū deliberatiuū. gra/ tuitum supinfusum Dimisso itez sermone de amore pure naturali vegetatiuo et animali et habito tātummodo respectu ad amores dei sicut habuit petrus dicēs A/ mo te. Est aut amor noster ad deū triplex in genere. put statim dictū est. et hui^o verbi amo. tres lfe signant in enigmate. A. princi/ pium. M. medium. O. finis. Ex q̄ triplici amore habituali. tanq; triplici vita prima. resultat actus amoris pfectus et merito; frui/ tiu^o dei. de quo sola principaliter cantica canticorum sunt. per ana/ gogiam. i. sursum actionem. qua/ liter aguntur a spūsāto (quem hodierna die in filios adoptiōis xps effudit) ipsi filij dei similes apostolis. De vero processu noster vt ordinetur ex notis. pre/ mittet aliquas considerationes. de quōditate amoris in specieb^o suis. et hoc p prima partitione Proinde scda partitio cōtinebit considerationes quinquaginta

Super cantica

scdm totidem dies iubilei pente
costes quando spūssand^o his die/
bus in linguis igneis apparens
mentes carnalium in sui amorem
ait gregori⁹ immutauit Amor si/
quidem ignis est. vñ noiatur se/
raphicus. qđ ardozem significat
et quinquaginta proprietates suas
qđ totidez linguas igneas (qđ^o
se loquitur et aperit) disperitas
oñdemus Tandem partitio ter/
tia consumabit. velut in cuspide
piramidis flamee. vniuersū amo/
ris sermonem ad primā et vnicā
proprietatem super illud Oscule/
tur me osculo oris sui se reflectēs

Prima cōsideratio.

de primo amore libero nobis
concreato.

AMor liber respēu dī natu/
raliter et indelebili⁹ insit⁹
est. concreat⁹ et insit⁹ dū
cōditus ē ad imaginez⁹ similitu/
dinem dei. que consistit in mente
noticia et amore. Sed queret pti/
nus aliquis. quo pacto si natura/
lis amor est. liber dici potest. et si
liber. quō naturalis? Est hic alta
et grata doctoꝝ pserutatio q̄rū
precipui inuenerūt q̄ sicut in deo
amor productiu⁹ spūssandī liberi/
rim⁹ est qui tñ immutabiliter a/
git et n̄caro. sic in creatura rati/
onali vel intellectuāli. amor p̄mo
insitus respectu dei. que aliqui sin/
derisim vocant. licet quodammodō
sit altior et specialior. qui constitu

canticorū.

st tertiam ptem imaginis. nec ali/
ud respiciat bonuz qđ deū p ob/
lecto et sine vltimo. Iste inquam
amor licet inuariabilis sit et in/
delebilis nihilomin⁹ spontaneus
est et vltoneus. aliter qđ sit amor
lapidis grauis ad suū centruz et
hoc ratioe cognitionis intellecti/
ue diūde sibi put est scda pars i/
maginis oriens ex prima que est
memoria. non qđdem sensualis re/
spiciens p̄teritū. sed mentalis cō/
plectens oēm t̄pis differētiā imo
supgrediens. Est ergo amor iste
ex natura sua spōtaneg atq; liber
q̄uis in oppositam partem verti
non possit.

Scda cōsideratio

AMor iste dei liber. funda/
mentalis est ad oēm affe/
ctiōem alterā intellectuā/
lem. que pprie nō dicit⁹ passio. sed
opatio. p̄portionaliter sicut deus
vnica opatione delectatur. et nul/
laten⁹ passioe. Itaq; n̄cē est oia
multa reduci ad vnū. et mutabi/
lta ad immutabile et strū. Opor/
tuit ergo omnes affectiōes. quarū
m̄ltas ostat esse variabiles. redu/
ci ad vnaz quietam et simplicem.
Talis ē amor naturalis dei. insi/
tus aie in cōstitutōe imaginis sue
que dicim⁹ esse ouentētiā et co/
aptationez ad deū. tanq; ad finē
suū vltimū et quodammodō intelli/
gibile centz. in quo iugiter ma/
net innititur et quiescit Ex q̄ pre/

Prima
terra oēs ille effectus
motū vel mutationē suā in
sive in malo sive in bono. et
verū. sicut ipse amor. aut
tra legimus cum mor.

Tertia cōsideratio
Mor dei iste liber. nō
adū scdm q̄ sequit⁹ cog/
tationē et collū p̄ ita
vñ nō sola sensatiōe. q̄uis sp̄/
la adū primo qui ē vt dicim⁹
mas simpliciter q̄r⁹ dicit⁹ h
trovāi tēra m̄arta te de
et intōiōib⁹ cognitiōis et
uis et sp̄allit de lex mo
q̄ sit intū cognōitiōi su
intellectuāli. nā q̄pā sit
dā p̄ fāralmata q̄paz n
trūte ex p̄ma cōsiderāte
innata cognōitiōi dūi q̄ a
q̄paz sit intōiōi p̄ libas sp̄/
q̄pā relāte. q̄pā p̄ collōiōe
q̄pā dicit⁹ p̄ exp̄m̄tā h̄bitū
vñ nō est sic dicit⁹ p̄ h̄
la q̄pā tñ cognōitiōe multū
q̄pā amoris vñ p̄collōiōe exp̄

Quarta cōsideratio
Mor iste dei liber
ius nō cōstitit
rationali vel in
ex amicitia q̄ sit et
dei dicit⁹ an̄tū. et autō
sed cōtra amicitia
et isto amore ad deū
vñ tō theologica pul
fīlma. quāntēs oēs p

Partitio

terea oēs alie affectiōes q̄ dicūt
motū vel mutatiōē. siue in bono
siue in malo siue in arduo. vt desi
deriū. fuga. spes. timor. audacia.
ira segnicies oriuntur.

Tertia consideratio.

Amor dei iste liber. nō ē
actū scdm. q̄ sequit̄ cogi
tationē et consiliū p̄ statu
vie. nisi p̄ta sensatiōe. q̄uis sp̄ sit
in actu primo qui ē vt dixim⁹ ori
nūus simplex et q̄er⁹. Possz hic in
troducī tota materia de conceptib⁹
et intētionib⁹ cognitiuis et affecti
uis. et sp̄aliter de sex modis sp̄ez
q̄ sūt inktū cognoscēdi sup̄ sensū
intellectuālē. Nā q̄dā sūt abstra
ctā p̄ fārasmata. q̄daz naturalē
insite ex prima creatiōe sic ē sp̄s
innata cognoscēdi deū ⁊ amādi.
q̄daz sūt imp̄ssā p̄ sbas sp̄uales.
q̄dā reliq̄e. q̄dā p̄ collatiōez ad
q̄site. Alie p̄ exp̄ientā habite. sed
de his nō est hic dicēdū p̄ singu
la. q̄lia tñ cognoscē multū iuuat
ad amorē dei peculiarit̄ exercēdū

Quarta consideratio.

Amor iste dei liber et imp̄s
sus. nō causat̄ involūtate
rationali vel intellectiua.
ex amicabilib⁹ q̄ sūt ad se. sicut vī
deū dicit̄ arist. et auctor de causis
sed ecōtra amicabilia ad se oriūt̄
ex isto amore ad deū. **H**ec ē cōsi
deratiō theologica pulcerrīa atq̄
sc̄issima. quintēs oēs peccōres. eē

prima cōsideratiō

puaricatores instituti p̄mit⁹ ori
dinis dū ab amore dei descedūt
arbitrio malo. ad amorē p̄prium
vel alienū aduers⁹ deū. h̄ntes cor
distortū et iniustū. nec ouensensz
diūduz cū prima et rectissima re
gula et amoris sui liberaat̄ et na
tura imp̄ssi. **S**ufficiat interim
p̄ certificatiōe hui⁹ cōsideratiōis
theologoz auctoritas. in B fun
data q̄ de⁹ ē sup̄ oia p̄ se diligē
d⁹ dilectiōe arbitraria. q̄nto ma
gis dilectiōe naturali et libera. q̄
neq̄ fallē vel errare p̄t. neq̄ falli
cū regat̄ sicut imp̄ssa ē ab agente
infallibili.

Quinta cōsideratio.

Amor iste liber dei. habe
bit actū 2^m in patria ple
nissimū. cōtinuū simplicē
et iocūdū q̄ d̄z fructiū siue fructio
vel osculatio sic oñdet tertia par
titio. **S**z in hac valle misere vix
habet̄ iste act⁹ sc̄ds. nisi valde in
terrupt⁹ et p̄ inualla. p̄p̄ curui
tatez amoris libidinosi dep̄men
tis. **D**ocet B p̄cholor valde ni
mis exp̄ientia. **N**itz d̄o amor
iste liberalis ad deū. habuissz ori
nue actū scdm. q̄ consistit in opatio
ne. et B p̄ statu innocētie. Imo etiā
in angelis p̄ma sui cōditōe. vel e
tiā in purgatorio n̄c habeāt ale
finalr saluāde talē actū scdm ori
nūū. imo et de d̄anatis q̄ri possēt
cū habeāt remorsū cōscie vehemē
tē. nō solū in habitu sed in actu. q̄
.n. .z.

Super cantica
causae scdōz doctores ex repugnā
tia amoris pprii arbitrarij. ad a/
morē naturalē et insitū dei. lector
aduertat

Prima cōsideratio.
De secundo amore

Amor arbitrarij
respectu dei nō habet ni/
si pūia vel sū occurrēte pōitō na/
turali et libero amore. Perpicuū
ē qz radix ē hmōi amor oim alio
rū affectuū. Rursū volūtas nō fer
tur libere nisi p̄moneat obiectalr
et cognitīue p̄ intellectū sub rōe
boni vel mali. eueniētis vel dīscō
ueniētis ex q̄ motiōe p̄tin' orit' in
volūtate actuali q̄daz op̄lacētia
v̄l displicētia natural'. iuxta s̄nīaz
damasceni. q̄d b̄ū b̄ri augustini q̄
nō ē in ptate n̄ra q̄b' v̄līs tāga/
mūr. **S**etēz post apprehensionem
hmōi obiectalē volūtas se mouet
libere acceptādo vel refutādo v̄l
suspēsaz se tenendo.

Scda cōsideratio

Amor arbitrarij respectu
dei. distinguit a libero na/
turali pp̄. cōsideratiōem
duplicē aīe rōlis et sue libertatis
Cōsiderat itaqz aīa rōlis vel. vt
in se essētiāl'r libera. v̄l vt actualr
deliberās. **S**i p̄mo mō sic sua li/
bertas sp̄ ē equalis et inuariabil'

canticoz.

q̄ inaueribilis ip̄a p̄manēte in eē
et sic accipiē a doctōrib' bernar/
do et anselmo q̄ dicūt eā esse eq̄lē
in oib' tā angelis q̄z hōib' q̄ po/
tissimā sub deo imo q̄i s̄lem q̄ ne/
q̄z cogi p̄t neqz minui ip̄a stante
natura aīe. **S**i dō cōsiderat vt a/
ctualit' arbitrās. et se sup se refle/
ctēs. tūc libertas hmōi variabil'
ē et impedibil'. neqz eq̄lis in oib'
tā āgelis q̄z hōib'. h̄ patiē serui/
tutē. nūc culpe nūc pene et multe
miserie. imo vt turbato iudicio ra/
tiōis. tūc oīo tollit. et ipediē. in a/
ctu suo ne deliberet. **F**ūdat' āt
sup hac dīstīctiōe. dīuisio sp̄s q̄
aīe ex vna pte. dīuisio p̄terea sp̄s
et mēt. ex altera. de q̄b' in mēt̄ co
ope sup magnificat dīstīctiōe se
cūda lati' tractatum est.

Tertia cōsideratio

Amor arbitrarij resp̄cū dei
nō habet h̄ in via sic nec
intellectual' cognitio actu/
alis sine pūia cognitīōe sensuali.
Tradit h̄ p̄hs. ex p̄tēte vocē lo
quēs. q̄uis ignoraret hui' seruit'
colligatōis et ordinis rōem. sicut
nec p̄cī originalis trāsgressionē
In factū ē vt intellect' nō possz
actualr ferri in deū nisi p̄ri' docē/
tur p̄ s̄sū. dīcta p̄inde s̄sualitas
et vet' hō q̄i pater et mater inte/
rioris et noui.

Quarta cōsideratio.

Prima
Hic dicitur
et sic accipiē
et anselmo
in oib' tā
angelis q̄z
hōib' q̄ po
tissimā sub
deo imo q̄i
s̄lem q̄ ne
q̄z cogi p̄t
neqz minui
ip̄a stante
natura aīe.
Si dō cōsiderat
vt actualit'
arbitrās. et
se sup se
refle
ctēs. tūc
libertas
hmōi
variabil'
ē et
impedi
bil'. neqz
eq̄lis
in oib'
tā āgelis
q̄z hōib'.
h̄ patiē
serui
tutē. nūc
culpe
nūc pene
et multe
miserie.
imo vt
turbato
iudicio
ratiōis.
tūc oīo
tollit.
et ipediē.
in a
ctu suo
ne delibe
ret.
Fūdat'
āt sup
hac dīstī
ctiōe. dī
uisio sp̄s
q̄ aīe ex
vna pte.
dīuisio
p̄terea
sp̄s et
mēt. ex
altera.
de q̄b'
in mēt̄
coope
sup mag
nificat
dīstīctiōe
se cūda
lati' tra
ctatum
est.

Quarta cōsideratio
Hic dicitur
et sic accipiē
et anselmo
in oib' tā
angelis q̄z
hōib' q̄ po
tissimā sub
deo imo q̄i
s̄lem q̄ ne
q̄z cogi p̄t
neqz minui
ip̄a stante
natura aīe.
Si dō cōsiderat
vt actualit'
arbitrās. et
se sup se
refle
ctēs. tūc
libertas
hmōi
variabil'
ē et
impedi
bil'. neqz
eq̄lis
in oib'
tā āgelis
q̄z hōib'.
h̄ patiē
serui
tutē. nūc
culpe
nūc pene
et multe
miserie.
imo vt
turbato
iudicio
ratiōis.
tūc oīo
tollit.
et ipediē.
in a
ctu suo
ne delibe
ret.
Fūdat'
āt sup
hac dīstī
ctiōe. dī
uisio sp̄s
q̄ aīe ex
vna pte.
dīuisio
p̄terea
sp̄s et
mēt. ex
altera.
de q̄b'
in mēt̄
coope
sup mag
nificat
dīstīctiōe
se cūda
lati' tra
ctatum
est.

Partitio

Amor arbitrari⁹ respectu dei
determinat et figit ad vnam
ptem. s. dilectiua i beatis sic
ecotra nario declinat in odium
dei. et inuoluit in dānatis. Ista est
cōis traditio doctor. quibus in af
signando causas videatur aliq
varietas sup hmōi confirmatio
ne in beatis. vel obdouratione in
dānatis. Sed resolutio finaliter
cadit ad ordinationem dei. et qz
positi sunt in termino. neqz ē am/
plus locus meriti vel demeriti
vllus. Proinde non tollūtur. ab
hoc duplici statu multe actiones
arbitrarie respectu obiectoz alio
rū a dō. sicut demōes arbitrarie
tentāt homines. quibus arbitra
rie angeli subministrant.

Quinta cōsideratio

Amor arbitrari⁹ respectu
dei. ferri p̄t ad vtrāqz ptē
dilectiue vel omissiue hic
in via. imo non videt̄ repugnanti
am includere. de potentia dei
absoluta. vel suspēsa lege omni
qn volūtas arbitraria ferre pos
sit oditiue in deū clare vīsum. pos
set em̄ apprehendi sub rōibus oi
sibilib⁹. s. p̄ntiui vel dānatiui.

Ex qua cōsideratione moti sunt
aliqui dicere qd dānati forsitan
in extremo iudicio videbūt p mo
rula intuitiue deum nō solū in hu
manitate de qua constat. sed etiā
in diuinitate ad augendū odii et

prima cōsideratio

cōsequenter supplicii suū magis. Sed
non hz hoc cōis doctrina q̄ pot
us vt semp sequenda est. qm̄ curi
ositatis est non doctrine pietat.
opintonib⁹ extraneis delectari

Prima cōsideratio

De amore gratuito

Amor gratuitus

Amor actualis dicit̄ influen
tiā diuinam gratis datā
in anima que formaliter reddit
hoiem gratū deo. et acceptū ad
vitam eternam. **C**ōsideratiōis
huius materia latissima tradita
est per doctores. sed a multis ex
perimentaliter non intellecta. sup
quā ponatur ad p̄is ista distin
ctio. **D**e amor gratuit⁹ quadrupli
citer hz cōsiderari. vno modo p
vt est forma q̄dam absoluta. vel
influentia effectualiter a diuina
bonitate proueniēs. **A**lio modo
put respicit ipm̄ subiectū qd̄ infoz
mar. p̄portionaliter sicut albedo
informans subiectū reddit̄ albus.
Tertio modo p̄t attendi in ordi
ne ad deū acceptatē illum qui
hz gratiā ad vitaz eternā. **Q**uar
to modo put ille amor gratuit⁹
qui d̄r charitas ē vniuersalis mo
tor et principalis inē om̄es et sup
oēs habit⁹ in anima per respectū
ad finez vltimū. ad quē ipse diri
git inclināt et mouet tanqz ad vl
timū finez suū. **A**mor primo mō

Super cantica

est quedā res absoluta p se distin-
cta ab alijs. que posset remanere
per potētiam dei. et nihil gratum
reddere. vt si poneret extra subie-
ctum. **A**mor scdo modo respecti-
ue cōsideratus ad subiectū et ad
influentes deū. non videtur posse
stare. qm reddat subiectū formali-
ter gratū intrinsicē qm iste est a-
ctus suus primus et formalis sic
in alijs accidentib⁹ absolutis. **A**-
mor tertio modo reddit de lege
omni subiectū suū acceptum ad
vitam eternā. sed absolute non
repugnat quin aliquis sit acce-
ptus ad vitāz eternā absqz amo-
re hmoi vel etiam nō accept⁹ cū
amore tali. **A**mor q̄rto modo cō-
sideratus est oim habitū et adu-
um laudabiliū meritorioz et ac-
ceptabiliū ad vitam eternāz ra-
di⁹ forma et finis. sine quo finis
vltim⁹ nō habetur. cui cōiunctus
est diuin⁹ amor increatus illabēs
anime. purificans eam illuminās
perficiens et acceptans.

Scda consideratio

Amor gratuitus cognosci
non p̄t in esse homini abs-
qz speciali reuelatiōe. **J**-
uxta illud xpi Spūs vbi vult spi-
rat et voces eius audis et nescis
vñ ventat aut quo vadat sic est
omnis qui natus est ex deo. **C**au-
se multiplices hui⁹ ignorantie no-
tant a doctozib⁹. sed precipue est

canticoz.

qm interlozes habitus nō agno-
scim⁹ nisi ex actibus. **S**ūt autem
actus habitū ad quosqz et ifu-
soz ita similes qd distinguē non
sufficimus. sicut videm⁹ colorē ar-
tificiale in facie nō distingui faci-
liter a naturali neqz lumē a spēs⁹
coloris. **N**ō puenit ex actib⁹ vir-
tuosis gratia informatis duplex
argumentatio. vna moralis seu
naturalis. altera gratuita vel sup-
naturalis. dū gratia. s. augmenta-
tur. **G**ratia vero magis mouet
influxiue. generaliter scdm legem
eternam. q̄ particulariter. et inhe-
siue scdm particularez inhesionez
q̄liter inclinant habit⁹ ad quosqz.
et inde magis p̄cipiunt. **S**ed an
sint gratuiti vel infusi nescit. **p**re-
rea beatus vir deniqz qui sēp est
p̄aus⁹. **Q**m et si cognosceret cre-
ate gratie p̄ntia. tñ de p̄seueran-
tia et de amore predestinationis
increato et eterno nescimus sed
speramus.

Tertia consideratio

Amor gratuit⁹ dei. q̄uis
a prima origine non fuit
in adā. erat tñ tunc in eo
amor dei sup oia laudabilis. sed
nō meritorius vite eterne. **S**ed p
tpe legis currētis tale mediū nō
occurrit qm homo est in statu vel
gratie vel culpe. **S**imiliter de an-
gelis in sua conditione primaria
diceretur

Quarta consideratio

Amor dei habitus
actus scdm
nominatōem
dicitur iohapulo. q̄re d
p̄tines dignos et acceptos
u. nra. **C**olligitur inde
ita omis baptizatis in chr
om exaltatione debeat victi-
ho p̄s. **E**uans gaudet
comino et cultu animi
in deo meo. q̄ia mouet mi-
mento saluis. vniuersi h
virtuosus et intonaco
circūvici me. d. vltio lo
te iusticie. **Q**uorūqz in
lus baptizati estis d. vltio
vltis. **S**equitur. **T**anc̄
decoram coram quo
tum et tanquam spontā
tar monibus suis quo
tem vel animam superio
nem apponit signum mag
cho rationalis anime. multi
dole. et tunc sub peccatis
ei. u capite eius vocina de
vnde dicitur. **C**olligitur
fides magis vltio
gratiam habitalem re
sed incretam cum et
ta. **Q**ueri enim bapti-
mientes. quomodo
grati essent. quos con-
lem gratie motum no

Quinta consideratio

Partitio

Quarta cōsideratio.

Honor dei habitualis gratuitus secundum ecclesie determinationem infunditur in baptismo. qui reddit baptisatos dignos et acceptos vita eterna. **C**olligitur inde qualiter omnis baptisatus in christo cum exultatione debeat dicere illud ysaie. **G**audens gaudebo in domino. et exultabit anima mea in deo meo. quia induit me vestimento salutis. diuersis habitibus virtuosus. et indumento iusticie circumdedit me. christo scilicet sole iusticie. Quotquot inquit paulus baptisati estis christum induistis. **S**equitur. **T**anquam sponsum decoratum corona quo ad spiritum. et tanquam sponsam ornatum monilibus suis quo ad mentem vel animam superiorem. **T**unc enim apparuit signum magnus in celo. rationalis anime. mulier amicta sole. et luna sub pedibus eius et in capite eius corona stellarum duodecim. **C**olligitur inde positiois magistri insufficientia. qui gratiam habitualement non posuit. sed increatam cum actuali creata. **P**ueri enim baptisati et dormientes. quomodo formaliter grati essent. quos constat actualement gratie motum non habere.

Quinta cōsideratio.

prima cōsideratio

Honor gratuitus habitualis. infusus pueris baptisatis. reddit eos acceptabiles deo amabiles et gratos necnon hominibus ita reddere debet tanquam angelos quosdam dei. **C**olligerentur inde plurima documenta moralia tam in laudem conseruantium innocentiam baptismalem in se et in alijs quam in horrendum vituperium et damnabilitatem eorum qui innocentiam huiusmodi prostituunt in se vel in alijs. rursus crucifigentes christum et ostentui habentes. **V**erum vero baptisati qui nondum peruenerunt ad usum rationis. facere possint opera grata deo et beneplacita. puro quod sic quis nondum meritoria. sed neque tunc demerentur. bene tamen peccant. quia peccare minus dicit quam demereri. sicut dicimus monstrum peccatum esse in natura. non tamen esse culpam aut detrimentum.

Prima cōsideratio quarta de amore collecto

Honor dei resultat ex amore triplici. scilicet libero arbitrio et gratuito. de quo deinceps habendus erit sermo considerari potest sub multiplici triplicitate iuxta verbum petri. de amore ter repetitum. **A**mo te. **A**mo te. **A**mo te. **D**iscurremus

Super cantica

velut in superficie quia materia late patz. **Primus** est amor itaqz incipientiū proficientiū et perfectoz. **Secundus** est amor scdm veniam gratiam et gloriāz etiam hic inchoatuz. **Tertius** est amor scdm hominē animalē rationalē et intellectuālez. **Quartus** ē amor scdm vestigiū. scdm imaginem et scdm similitudinē deiformez. **Quintus** est amor scdm purgationem illuminationez et pfectionez. **Sexus** est amor scdm tropologiaz allegoriāz et anagogiam. **Septimus** est amor scdm desponsationem spiritus. cū ancilla cum libera et cū domina. **Octauus** ē amor scdm tricliniū anime. **Inferius** medium et superius. **Nonus** est amor scdm adolescentulas et concubinas. scdm reginas. et ad vnicā columbam. **Decimus** est amor scdm triplex celum. **Inferius**. medium et tertium. **Undecimus** ē amor fm triplicez hierarchiaz. **infimā**. **mediā**. et **supmā**. **Duodecimus** est amor **Angelicus**. **cherubicus** et **seraphicus**. Et ita de triplicitatibus talibus multis refluentibus in eandem sententiam

Secda cōsideratio.

Quarti.

Amor dei resultās ex amore triplici. s. libero arbitrio et gratuito. et concurrens in actum scdm laudabili

canticoz.

or est qz si quilibet stet in actu primo vel habitu tantūmodo. **Per spiciū** est quia potentia quelibet iuncta suo actu laudabili et bono. perfectior est et fini suo cōiunctior. qz in habitu solo manens quasi sopita vel sōnians. **De quo triplici actu amoris simul cōiuncti respectu dei.** opposita sunt anagogice per patrem **paterrime**. et amorosissime seminatū marie salomonem cantica canticorum. **Similiter** et alia plurima que cōtemplata est mens sua sapienter nominatim de duplici modo desponsationis anagogice et moralis seu tropologice. **Prima** desponsatio cantatur per epithalamium cantici canticorum. **Alterā** per epithalamium capituli vltimi. **proverbioz** cuius inuituz est **Mulierem fortem quis inueniet**. **Constituūtur** in prima. deus et anima tanqz spōsus et sponsa. se mutuo zelantes amore. vnicus ad vnicā et vnicā ad vnicum. de qua gloriatur sponsus. **Vna** ē inquit **colūba mea**. perfecta mea vna matris mee. electa genitricis sue. **Constituūtur** in alia desponsatione. spiritus deiformis et sapientia. tanqz sponsus et sponsa. magis per tropologiam et allegoriam. tanqz in vita actiua. qz per anagogiam in vita cōtemplatiua.

Discernitur ex hoc precipue varietas huius duplicis desponsationis

et epithalamij...
quonia vna ipse ad in...
tes et proficientes genera...
Altera proposita non nisi p...
rum et in anagogice p...
se rapientem de dicitate...
niam tanquam a diti sp...
in uicanda paratione dicit...

Tertia cōsideratio

Amor expōsitus in...
his canticoz...
vel ololabo oris...
vlnatur appellat. non sol...
bitualis et tepida. sed o...
feruens et etratia et pu...
rastica. cuius est imme...
ri in deam. spūs et par...
concurrat multitudine ha...
inflammati. **Omne** p...
opitū. et donum p...
fendens a patre dūm...
Qui omnis tanqz virtus...
vnde dicitur repleti...
fina et conuentū ad co...
gnis parīs vltimū. et...
consimplicat. vltimū...
vltimū. vltimū. vltimū...
gnos vltimū. vltimū...
te cōiungit. vltimū...
in fine et in fine. vltimū...
gnoscentis et actus p...
ra sint finit. Sed de h...
is tangamus. **In** vltimū...
notatiōem pauca d...
tione moralis seu trop...
tas deiformis cū dū...

Partitio

et epithalamij correspondentis. quoniam vna spectat ad incipientes et proficientes generaliter. Altera propria non nisi perfectorum et in anagogicos excessus se se rapientium de claritate in claritatem tanquam a dñi spiritu prout in secunda partitione dicitur.

Tertia consideratio.

Hic expositus in canticis canticorum fructio vel osculatio oris. nominatur aptissime. non solum habitualis et tepida. sed actualis feruens. et extatica. et precipue seraphica. cuius est immediate ferri in deum. quibus ex parte anime concurrat multitudo habituum et influentiarum. Omne preterea datur optimi. et donum perfectum descendens a patre luminum. etc.

Qui omnia tanquam virtus vnificata tradente dionysio replent et restitunt et conuertunt ad congregantis patris vnitatem. et deificam simplicitatem. vbi tunc apex vel seraph mentis ineffabilis et ignoto deo. ineffabiliter et ignote coniungitur. ignote quidem quia infinite et immense. cum virtus cognoscentis et actus prout et natura sint finiti. Sed de hoc posterius tangamus. Interim per rememoratiōem paucula de desponsatione morali seu tropologica spiritus deiformis cum diuina sapien-

prima

clxxx.

tia. dicuntur quod consideratio precedere debet tanquam via ad desponsationem anagogicam necessaria.

Osculum sponsi vel osculatio est dignissima impressio cuiusdam suauitatis et intime consolationis per illapsum secretum in animam. Petitur autem atque conceditur ad facilius tolerandum prebens exilium dum sponsa peregrinat a sponso. **O**sculum autem est illa suauitas et intima consolatio Joconditas et exultatio quodcumque fiat aut sentiat in anima. secundum portionem virginalem et supremam. que mens dicitur vel apex mentis diuisa ad spiritum prout ad alia cognoscenda. vel diligenda. vel ordinanda sub deo deflectit. **Q**ui soli deo coheret et intendit. tanquam obiecto et fini ultimo. et soli sponso. qui solus sibi et totus est desiderabilis et amicus. **T**alis est inquit dilectus meus. et ipse est amicus meus. filie hierusalem. **D**icitur autem amicus tanquam amoris custos. et addit super amorem simplicem conuersionem secretorum. et mutuam reuocationem. cuius est proprium omnia esse communia. **E**t in statu presenti deus gerit amicitiam erga animam sanctam. quia conuocet sibi se ipsum. et amorem suum. et dona sua ad fruendum et utendum et vniuersaliter protrahendum. quantum ipsa rationabilis voluerit et potuerit accipere. pl^o

Super cantica

vel min^o pro varietate statuti. in quibus est constituta Super hoc erit tertia partitio.

Quarta consideratio.

HMor dei resultans ex amore triplici. scz libero arbitrio. et g^ouito. sufficiens est ad salutem. et fructio dici debz in quocunqz fuerit. idiota vel simpliciter. scdm quem amorem licet vnicuiqz habenti decantare illud epithalamium quasi morale et praedicum Mulierem fortem quis inueniet. sed non ita de altero An de hic ipse salomon qui descripsit prius desponsationem viri dei formis cum sapientia. qz anime per anagogiam cum deo. sciuit enim qz nec philosophos quosdam latuit Quoniam ad beatam vitam tria preparabant. studium sapientie. fastidium presentis vite. et desiderium alterius vite. Primum docetur in parabolis in quibus inseritur hoc epithalamium. Mulierem fortem quis inueniet Traditur alterum in ecclesiaste de varietate reru. Subiungitur tertium in canticis canticorum. Ceterum ad tria hec maxime ad duo. p^oma subseruit vniuersitas scripturarum et creaturarum quasi libris et doct^oris innumeris Notate sunt plures et a pluribus speciales quodam industrie. quedam omnes quedam magis app^oiate pro vtra

canticorum.

qz desponsatione. sicut scripturas primo inspicere. et eaz saltem quid nominis intelligere. intellectas ad breuia quedam reducere. breuiatas ex se vel alijs memoriter recondere. Recoditas memoriter meditando ruminare Ruminatas tandem digerere et vnire. Preterea notate sunt scdm exiguitatem nostram duodecim priores industrie ad theologiam mysticam adaptande. Quibus omissis omnibus aut presuppositis latius eni patet. proximum ad cantica canticorum. et de necessitate vel omni tate expositionis eoz vltra ceteras scripturas diuinitus inspiratas Istud vnum premitamus.

Quinta consideratio.

HMor dei resultans ex amore triplici scz libero arbitrio. et g^ouito. sicut in genere multiplices habet gradus et ordines prout in consideratione tertia tangebatur sicut in speciali amor seraphicus multiplicat in diuersis nedum pro statu patrie sed vie. pro gratiarum et exercitationu varietate Quidam fuerunt ex gra singulari vt paulus. et estimo qz maria qz rapti sunt aliqui ad mundam diuine essentie visionem. vbi tunc non indigebat theophanibus scripturarum. canticorum vel verborum de quibus nil ad p^ons. Alij fuerunt si tamen adhuc sunt nouit deus. qui

Partitio
est ad videri aut videri. ut
per essentiam nichilominus ad
getiam puram et perspicuam
est sum. quasi familiaris ad
Itam innocencie qui vult
In sp^ois clari et laudo. vult
tas inspirato in imagine sua
lamine et gloria. qualiter et
tas videntur angeli. p^o Itam vult
tas. Itam vult videri et videri
in c^ognate per vestigia. creat
re et in vestigijs hoc fuit p^oper
vultate vultate vultate
tas. Tales qui sunt homi. ta in
contemplatione et amob^o
phidie non indiget reuolucio
qz pro illo nunc ad inuendu
herendu deo per olalatione
imo fastidium eis esset omni
atura sicut in plona magis
querens deum dicit Quoniam
Quo crearem. fastidio
et omnis creatura Tales
beat^o obis omnino in p^onti
pe metaphisice vides eos ad eg
aplogis quales reperit. h^oie
g^olitis vultate in quib^o
vultate et ludras. vultate
ludra inuicta est cum ma
g^olitis plus vel minus. vt
ph^o etis minus p^o in natura
bens aut motio^o et
Mediocriter aut sicut in
pluribus laicis et literatis
certe paucissimos est et
u platone et ceteris p^o
vultate atqz mentis p^o

Partitio

et si nō viderint aut videant deū
per essentiaz nihilomin⁹ ad intelli
gētiā purā et perspicuā pou
cti sunt. quasi similiter ad adāz p
statu innocentie. qui vidit deum
in speculo claro et lucido diuini
tus inspirato in imagine sua simi
litudine et gloria. qualiter et luci
dus viderunt angeli p statu vie
sue. **Q**uod si adam viderit etiā deus
in enigmate per vestigia creatu
re et in vestigijs. hoc fuit ppter ne
cessitatez directiuaz sensualitatis
sue. **T**ales qui sūt hmōi. iā in suis
contēplationib⁹ et amorib⁹ serā
pbicis. non indigēt exercitio q̄cū
q̄ pro illo tunc. ad fruendū et in
herendū deo per osculationē ei⁹
imo fastidolum eis esset omnis cre
atura sicut in psona magdalene
querentis deum. dicit **O**rigenes.
Quero creatorem. fastidio mihi
est omnis creatura. **T**ales vide
batur p̄bus commendare in princy
plo metaphisice dicēs eos nō egē
apologis. quales expetūt hoies
grossioris intellectus. in quib⁹ p/
spicitas et luciditas suoz intel
lectuū. immixta est cum materiali
grossicie plus vel minus. vt in p/
phetis minus. pl⁹ in naturalē he
betibus. aut morionib⁹ et stultis
Mediocriter autē sicut in hōibus
pluribus laicis et litteratis. qm̄
certe paucissimoz est et fuit. dicē
te platone et ceteris p̄spicitas
intellectus atq̄ mentis p. quā cō

Secunda ceteris

fungit tanq̄ in supmo suo ange
lis et intelligētis. que portio q̄/
uis sit superior in hoie. tñ poti⁹ de
noiatur homo a rōe rationalis.
q̄ sibi p̄pria ē. q̄ ab intellectu in
tellectualis. sed nec a sensu ppter
imperfectiōem habeāt sensualis.
Alii sūt qui et si videat intelligen
tiam hāc nihilomin⁹ impediatam
nec solidam ad certitudinem verita
tis irreuerberataz **I**ndigent p/
pterea fulcimento. qd̄ symbolica
rū similitudinū vigorātium ad p/
sistentiā et certitudinem ppter ta
les maxie opōsita sūt cantica can
ticoz. cū silibus anagogicis ma
nu ductiōib⁹. **T**radita ē insuper
theologia mystica dionysij. que
p abnegatōes oim magis q̄ af
firmatōes incedit. **C**ōiūxit autē
versellesi. velut in vnū tres istos
stat⁹ hoim in expōne sua cantici
cāticoz breuiter et accōmode a/
pud oditos in libris et doctrina
dionysij nō ita p ceteris neq̄ p
ignorātib⁹ suas tot p̄scisas alle
gatiōes. more iuristarū q̄ vix cor
recte scribunt aut notātur **S**istit
insup in solo sēsu anagogico. vel
et aīe. nihil miscendo de allegori
ca desponsatiōe xp̄i et ecclie q̄uis
vnū p̄ficiat ad alterū. dum se mu
tuo non confundant **I**nterest enim
tā ecclie vniuersal q̄ aīe singlar.
cantare iugiter deo tanq̄ sponso
corde verbis et opere. **A**mo te
Amo te **A**mo te. . .

Super cantica

Explicite prima partitio quasi prohemialis in cantica canticorum

Secunda partitio et primo prohemium.

Amo te. Quid obsecro resonant aliud cantica canticorum? Istam ex intimo et toto corde vocem **Amo te.** Qua in re pmit tendū est. q̄ amor fructu⁹ dei. maxime seraphicus. quia non p̄ statu vie sepe. diu. et multū. consistere in illa puritate actuali. Indiget ad exercitiū suū similitudinibus et symbolis uti creaturaz. maxime cū dicat dionys⁹. Impossibile nobis relucere diuinū radiū nisi sacris et archetypicis exemplaribus vel symbolis circūuelatū. quē ad modū pura lux materialis sine coloris admixtione non videtur. Propterea cōpositus ē liber canticorum. sub tropis et similitudinibus. ad hui⁹ fructu⁹ amoris exercitiū. sub typo nuptiarū. ¶ Studuerūt in his exponēdis. sūma et diuina ingenia. nunc per pres. put materia quā tractabāt. erigebat nūc integraliter p̄ omelias. p̄ sermones. p̄ postillas. p̄ distinctiōes per glosas ordinarias. s̄m q̄orū plures sensū vicissim p̄mixtum.

Posterior⁹ abbas versellē sta

canticorum.

tuit insistere circa sensū anagogicum. p̄ similitudinem ad sūmum amorem creatū qui ē in seraphin. coartans se ad aiā rationalem et deū. sc̄dm sup̄mā quātum p̄t eleuari aie portioez. quā appellat seraph vel seraphin. i. hierarchijs anime. exēplariter. ad celestis ordinatis. fundamentū capiēs ex. rca. dionysij cū expōnibus suis q̄lter ipse bonauētura paucissimis v̄bis cōplexus est in itinerario suo. ca. liij. Porro amor fructu⁹ et extaticus. vel anagogic⁹ et seraphicus. qz̄ consistit in. experientiali p̄ceptione cōsūtionis aie cū sup̄mo obiecto suo et fine deo. nullaten⁹ tradi p̄ doctrinā marie cuz solo deo pure ḡtis et sup̄ oēm industriā infundat. Videtur poti⁹ insistendū in expōne canticorum et similitū. doctrinalit̄ et scholasticē. tradēdo q̄d nois terminorū. et exponēdo symbolicas significationes eoz qz̄ in declamationib⁹ et exhortatiōib⁹ moralibus sine fine que nequeūt vt dixim⁹. amorē fructuū infundē. ¶ **S**z hito vel ognito q̄d nois terminorum ex theologia scholastica. debet exercitiūz intrinsecū remitti ad interiorē mentis perscrutationem cooperante grā dei que non dā cōiter. se non exercentib⁹. et ingratīs in quib⁹ dei grā vel nulla est vel in vacuū accepta. ¶ **S**z iā utiqz̄ nlla ē si i vacuū recipiē. qz̄ nō minus horret vacuū grā qz̄ natura

Primo
Dionysio
ticutum p̄t
thronomico
tio caritati
tunc non
vt p̄mā
mas dicitur
tione et
io benedictus
s̄m. Et ita
to in his
trā. At
in amore
tuo et
iure videt
vinez sit
lominus
lis amor
mus esse
ne pro
mus in
quo. Vt
sando. v
coartare
propalat
ante amo
tus sit et
militudī
conditio
vel p̄priet
sub quin
nibus qu
aut ling
¶ Veruntamen
nis a l
mas istas
de involu